

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 48. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 28-го лютого 1936. — VOL. XLIV. No. 48. Jersey City, N. J., Friday, February 28, 1936. — THREE CENTS

УРЯД ДУМАЄ ПЕРЕСЕЛЮВАТИ ФАРМЕРІВ З „ДОЛИНИ КОПОТУ“

ВАШІНГТОН. — „Адміністрація переселення“, уряд консервації землі, уряд допомогових таборів та бюро для індіанських справ мають спільно провести акцію коло переселення фермерів з околиці, котру навіщує правильно язва копоту.

Переселення покищо має бути переведене на пробу на меншу скалою коштом 10 мільонів доларів. Уряд переведе з кітловини копоту родини й худобу фермерів, викупивши від них землю по 2 долари за акр та даючи їм у цей спосіб гроші на закупно землі в іншій околиці.

Бюро для індіанських справ пристало до акції, бо переселювати мають теж індіанців з племені навахо та пубельо.

РУЗВЕЛТ ВЕТУЄ ЗАКОН ПРО ПОЗИЧКУ НА НАСІННЯ.

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвелт заветував закон, на основі котрого фармер мав дати 50 мільонів доларів на позички фермерам на рілничне насіння.

Президент заявив у своїм веті, що конгрес тільки ухвалив видаток, а не сказав, звідки уряд має ці гроші взяти.

ДЕПАРТАМЕНТ ВІЙНИ ПОЯСНЮЄ ДЕГРАДАЦІЮ ГЕНЕРАЛА.

ВАШІНГТОН. — Департамент війни видав публично пояснення про деградацію генерал-майора Гейгуда, котра викликала велику бурю в газетах і в конгресі та стала основою нападів на президента.

Департамент війни заявляє, що президент не має нічого пільного з цєю деградацією та що за неї відповідає тільки департамент війни. Генерала zdeградовано за те, що він „легкодушно“ критикував політику президента.

Ця заява це перший випадок, у яким департамент війни поясняє свій розпорядок.

Боротьба за цю деградацію не вгає.

„ФІКСУВАЛИ“ ДОПОМОГОВІ РОБОТИ.

НЮ ЙОРК. — Пол Бленшард, комісар рахунковости, відкрив шахрайства в звязку з роздачею допомогових робіт „адміністрацією поступу праці“.

Бленшард каже, що обманці всунули на допомогові роботи коло 1,000 осіб на основі фальшивих рекордів. За роботу кожда особа платила від 5 до 30 доларів.

АМЕРИКА СЛІДКУЄ ЗА ПОДІЯМИ В ЯПОНІЇ.

ВАШІНГТОН. — Американський уряд слідкує уважно за розвитком подій у Японії. Не вважаючи на успокоючі вістки з Японії, американський уряд не таїть глибокого зацікавлення повстанням у японській армії. Уряд не сумнівається, що на випадок доспів фашистсько-мілітаристичного перевороту дуже скоро прийшло до війни на Далекому Сході, передовсім у Китаю, потім либонь між Японією й Росією, а далі можливо й з іншими державами.

Японська амбасада, звичайно, видає успокоючі запевнення, що в Японії спокій і порядок уже привернено.

ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ КОМУНІЗМУ ЗДЕРЖУВАТИ ІМІГРАЦІЮ.

ІНДІАНАПОЛІС. — Американський Леґіон видав окремою книжкою свою законодавчу програму, в котрій на першій місці ставиться потреба боротьби проти поширення комунізму в Америці.

Щоб здержати поступ комунізму в Америці, в першу чергу радиться здержати всяку імміграцію на найближчих десять літ.

ПОПРАВЛЯЮТЬ ПЕРЕСИЛКУ ОБРАЗІВ БЕЗДРОТНИМ ТЕЛЕГРАФОМ.

НЮ ЙОРК. — Відоме новинкарське бюро „Асшіейтід Прес“ робило тут спробу з новим винаходом, що поліпшує пересилку образків бездротним телеграфом. Цей винахід дозволяє висилати фотографії з машинки, яку можна запакувати у валіжку й легко переносити з місця на місце.

ПОЗИВАЄ ПОЧТУ ЗА НЕПРИНИМАННЯ АНТИГЕРСТОВОЇ ПРОПАГАНДИ.

НЮ ЙОРК. — Проповідник д-р Едвард Рочі Гарді півзав у суд поштовий уряд, щоб заставити його приймати листи з антигерстівськими наліпками.

Почтовий уряд не захотів приймати для пересилки вислані проповідником листи, на котрих була попра адресу наліпка з написом: „Я не читаю Герстових газет. Ліга для боротьби проти жовтого журналізму“.

ОСУДЖУЄ ЖІНКИ ЗА КАРТОГРАЙСТВО.

НЮ ЙОРК. — Відомі провідниці жіночого руху, пані Кері Челмен Кет, виступила перед жіночим департаментом Американського Жидівського Конгресу з гострою критикою жіноцтва, називаючи між іншим тих жінок, що розтрачують час на гри в карти, злочинницями проти громадянства.

БЕЛЬГІЯ ЗНОВУ ЗАСТРАШЕНА.

Бритійський уряд одержав відомости, що Бельгія виступить з новими охоронними планами, зверненими проти е-вентуальної німецької інвазії. В Бельгії числяться з тим, що Німеччина цілком певно займе бельгійську територію у випадку вибуху нової європейської війни.

ПОРТУГАЛІЯ ДБАЄ ПРО СВОЇХ МУЗИКІВ.

У всіх кінотеатрах Португалії заангажовано на домагання уряду оркестри, зложені з кількох музикантів. У цій справі португальський уряд видав розпорядок, у яким говориться, що власникам кінотеатрів відбереться концесія, якщо таких оркестр вони не заангажують. Цим декретом португальський уряд хоче зм'якшити долю безробітних музикантів, яких у Португалії дуже багато. Це не значить, що звукові кінотеатри в Португалії мають перейти на німі. Заангажовані оркестри гратимуть в антрактах між поодинокими програмами і підчас висвітлювання реклами. Цю реформу португальська публична опінія прийняла з великим вдовolenням.

ДИТЯЧІ ЗАБАВКИ.

Найбільший консерватизм зберігся в дитячих забавах. Уже в старовині знали ляльки, дерев'яні коники, гру в м'ячик і в цюцюбаку.

В ХАРБІНІ Є 100 ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКОВ.

Згідно з офіційними даними манджурського уряду в самому Харбіні є тепер 100 православних церков.

БІЙКА КОЛЬПОРТЕРІВ НА ВУЛИЦЯХ ВАРШАВИ.

Цими днями на вулицях Варшави діяло до бійки між кольпортерами польського соціалістичного тижневика „Валька Млодих“ („Боротьба Молодих“) і кольпортерами польських націоналістичних часописів, як „Варта“ і „Тигоднік політичний“. В біійці кольпортери соціалістичного тижневика виявилися сильніші і побили кольпортерів ендецких часописів.

ТРУДНИЙ ВИБІР.

Швайцарці признали, що дотеперішній їхній гимн ані під оглядом змісту ані щодо мелодії не є величний і тому розписали конкурс на новий свій гимн. На конкурс 1,819 композиторів прислали свої твори. І з того великого числа журі не вибрало жадної пісні. Може тому, що вибір був такий великий. Рішення журі відложено і відбудеться воно по переведенні нової селекції присланих музичних творів.

НАЙСТАРША НА СВІТІ КОЛЬПОРТЕРКА ЧАСОПИСІВ.

В англійському містечку Біттер біля Савтгемптону живе найстарша в світі кольпортерка часописів. Це панна Марта Гольдвін. Недавно святкувала вона 99-ліття своїх народин. День-у-день без огляду на погоду являється вона на своїй стійці від 85 літ. Журналістам, що численно прибули на це її свято, заявила панна Гольдвін: „Маю надію, що вневдові жогтиму вже покинути мою стійку. В жомі віні відчувається часом потребу малого відпочинку.“

БІЛЬШЕ СМЕРТЕЙ ЧЕРЕЗ СТУДІНЬ.

Уряд здоровля міста Ню Йорку виказує, що в часах студени вмирало більше людей, як у теплу погоду. З цього випливає природно для кождої людини породед вважається на себе в холодну пору року та підчас наглих перекоків з холодної на теплу погоду і навпаки.

ВЕЛИКА КАРА ЗА КРАДІЖ СТАТУЕТКИ БОГІНИ.

Суд в Атенас засудив антикваря Михайла Русоса на 4 роки в'язниці, 2,000 драм гривни та на заплачення державі 40 тисяч драм відшкодування за те, що він крадькома продав до музею в Берліні античну статуетку богині за 1,500,000 марок у золоті і цю статуетку вивіз в Атен. Але засудженому вдалося своєчасно виїхати до Франції і тепер перебуває він у Парижі.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ПЕРЕД СУДОМ.

Перед поліційним судом у Шовпорт (Англія) ставув цим днями як підсудний прем'єр Великої Британії, Стенлей Болдвін. Суддя засудив прем'єра на кару 10 шилінгів за те, що пєс Болдвіна бігав без каганця. Прем'єр не протестував, заплатив гривну, а знайомию оповідав, що тішитися, що суд поступив з ним як із звичайним англійським громадянином.

ЩО КРАЙ, ТО ОБИЧАЙ.

За малювання уст в Англії й Австралії грозить урядники димісія. Та що край, то обичай... У Парижі недавно власник каварни дав димісію одній працівниці за те, що не хотіла малювати собі уст. Цей власник каварни є тої думки, що жінка, яка не малює уст, робить неестетичне вражіння.

З ІСТОРІЇ НОВОГО РОКУ.

Перший день січня як католицьке церковне свято появилося щойно в 9-тому віці. Однак багато часу минуло, заки цей день загально визнано як початок нового року. Франція розпочинала новий рік аж до 1448. р. Великоднем. Англія до 1550. р. днем 25. грудня. Фльоренція до 1745. р. днем 25. березня, а Венеція до 1652. р. днем 1. березня. У коптів, сирійських християн, несторіаній яковитів 1. січня по сьогоднішній день не є початком нового року.

СМЕРТЬ ЗА ДІВЧИНУ.

В Кальні, пов. Зборів, місцеві парубки побиди смертницю за дівчину Петра Богуславського, що по двох днях помер у золочівській дичинці. Згаданий відсиджував чотирироку кару за вбивство рідного брата та на підставі амністії зівстав звільнений.

ТРУП НА БУФОРІ.

25-літній Володислав Вось з Антонія, вертаючися з Холму двокінкою, на перехресті го-стинця з залізничним тором не завважив, що надїздив поїзд. Паровіз розторожив віз, а Вось із розбитою головою дістався на буфори паровозу і так доїхав до Холму. В Холмі несприятногом Вось перевезено негайно до шпиталю, де вневдові помер. Кані з останками возу вернулись самі до дому.

150 МІЛІОНІВ ФУНТІВ СТЕРЛІНГІВ СПАДКУ.

Родина Вайсбергерів у Бєсаягармат на Угорщині дістала вістку від свого правного заступника в Сідней (Австралія), що боротьба за 150 мільонів фунтів стерлінгів, залишених Леопольдом Вайсбергером, що помер 1886 р., вирішена в користь його крєвних на Угорщині. За цей спадок боролися Вайсбергери з Польщі й Австрії. Угорські Вайсбергери доказали, що Леопольд Вайсбергер родом саме з Бєсаягармат. Таким чином це величезне майно дістанеться в руки 143 членів цієї угорської родини.

НОВІТНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ.

Одним з великих паризьких театрів уладжує в неділі для дітей пополудневі вистави, яких темою були досі гарні народні байки й легенди. Але тепер мають змодернізувати ці вистави, бо дирекція театру прийшла до переконання, що байки й народні легенди не бавлять більше новітніх дітей. Отже в новому сезоні мають обділити дітвору штуками, в яких роллю відіграють самоходи, літаки, радіо і тм подібні новітні винаходи з повним виключенням ворожок, чорнокнижників, лішарів, зачарованих дівичь і т. п. Цей плян знайшов зараз прихильників, але знайшлися й противники, які кажуть, що й сьогоднішніх дітей не треба позбавляти фантазійних байок і легенд.

ХЛІБ ЗПЕРЕД 4,000 ЛІТ.

Донедавна показувано в музею в Амбартон в Англії кусок хліба зперед 700 літ. Однак це не є найстарший музейний експонат. Один французський учений підчас розкопів руїн Нініви знайшов хліб у формі плячка зперед 2,500 літ. В руїнах Помпеїв знайдено цілу піч разом з уладженням до печення хліба та з добре збереженими бохонями хліба. Однак найстарший кусок хліба знайдено в одній із гробниць єгипетських фараонів зперед 4,000 літ.

ТУРЕЦЬКА ЖІНКА В ПУБЛИЧНОМУ ЖИТТІ.

Як пишуть турецькі часописи, турецька жінка бере шораз живішу участь в публичному житті, займаючи визначні становища в судівництві, державній і комунальній адміністрації, вищому шкільництві та вільних фахах. У вищій державній раді засідають 4 жінки. В Анкарі 19 жінок виконують обовязки суддів, 12 ведуть адвокатські канцелярії, 20 викладають у вищих школах. Багато жінок виконую обовязки лікарів і фармацевток. У державній і комунальній адміністрації є аянчих 8,000 стено-типісток і 1,500 урядниць і робітниць. У фабриках Стамбулу й Анкарі працюють понад 20,000 жінок.

МІЛІОНОВИЙ КРАДІЖ У ПОЗДІ.

В поїзді Львів-Чернівці-Букарешт на лінії між Чернівцями і Букарештом украли цими днями якусь Саломонів Мошковичеві підчас сну мільон левів у доларових і фунтових банкнотках. У місцевості Буца Я Мошкович завважив крадіж і зголосив поліції. Рєвізія між подорожними не увінчалася ніяким успіхом.

СТАН ОБЛОГИ В СТОЛИЦІ ЯПОНІЇ ПОЛІТИЧНІ ВБИВСТВА ФАШИСТІВ ДОКОНАНО ПІД ПАТРІОТИЧНИМ КЛИЧЕМ.

ТОКІО (Японія). — З відомостей, які надходять, видно, що до столиці Японії вже стягнуто коло 12,000 маринарів, льоальних пісаревів й урядові. Повстанці в числі яких 3,000 жовнірів ще держаться, а високе командування є з ними в переговорах, щоб закінчити замішання і не допустити до дальшого проливу крови. Підчас перевороту вбито прем'єра адмірала Окаді, бувшого прем'єра Саїто, міністра фінансів Такакаші й генерала Ваганабе, голову військово-виховного відділу при міністерстві війни. Тяжко ранено адмірала Сузукі й графа Маїно, бувших високих урядовців. Крім того вбито на вулицях біля 80 осіб. Згаданих вище адміралів виводили з хат на двір і розстрілювали серед промінів сходящого сонця. Всіх їх вважали повстанцями представниками ліберальної течії, що була проти експанзивної політики Японії і перетягула на свою сторону мікада. Японські фашисти заявляють, що борються з забарницькою системою в краю та з розкладовою пропагандою мира, що йде на шкоду краю. Заповіли, що стоять вірно при мікаді й хочуть скріплення його влади.

Знавці японських відносин твердять, що повстання є нічим іншим, а тільки вковим суперництвом між армією і світськими людьми за те, хто має кермувати політикою краю. Армія обстоє своє право до проводу. До вбивств таких високих і передових людей прийшло тому, що в Японії такий прийняв звичай, що можна вбивати через політичні обрахунки і прикривати це — патріотизмом.

ЦІЛИЙ СВІТ ЗАТРІВОЖЕНИЙ, А НАЙБІЛЬШЕ ЗАЛЯКАНА МОСКВА.

ЛОНДОН. — Тут здають собі добре справу з евентуальностей, які можуть настипити, якщо в Японії осягне перемогу мілітаристична група. Одержані з Москви відомости потверджують вісті, що Совети зачали готовитись до неминучої війни з Японією.

ПУСКАЮТ ВІСТІ ПРО ПОСТРІЛЕННЯ СТАЛІНА.

СТОКГОЛЬМ (Швеція). — Рознеслися слухи, що в Москві пострілено смертельно Сталіна в голову. А як не Сталіна, то принаймні когось з найвищих советських достойників. Заключають це з цього, що советська посолка до Швеції, Колонтай, просила мозкового спеціаліста, д-ра Герберта Олівекрону, негайно виїхати до Москви. Він і відїхав негайно літаком, разом зі своєю асистенткою. Колонтай сказала, що це є приватна справа. А часописи пригадують, що в такий самий спосіб покликано в своїм часі шведського лікаря, коли Ленін лежав на смертній постелі.

НОВИЙ ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ ОУН.

ЛЬВІВ. — Дня 12. лютого вніс апеляційний прокуратор у Львові до окружного суду акт обвинувачення проти 23 осіб зпоміж української молоді. Обвинувачені: Степан Бандера, Роман Шухевич, Ярослав Макарушка, Олександр Паркевич, Ярослав Спольський, Володимир Михайло Янів, Ярослав Стецко, д-р Богдан Гнатевич, Володимир Коцюмбас, Богдан Підгайний, Іван Малюца, Осип Машак, Євген Качмарський, Іван Яріш, Роман Мигаль, Роман Сеньків, Катерина Заричька, Віра Свенціцька, Анна Дарія Федаківна, Осип Фенік, Володимир Івасик, Семен Рачун, Іван Равлик. Всі вони, крім С. Бандери, Б. Підгайного, І Малюци, Е. Качмарського і Р. Мигалья, обвинувачені в приналежності до ОУН. Згаданих п'ятох у цьому злочині не обвинувачують, бо за це засуджено їх у т. зв. варшавським процесі.

Крім цього обвинувачують їх за осытакі вчинки: вбивство студента Якова Пушин-Бачинського, пляноване вбивство якогось незнаного ученика з 7 класи філії української гімназії у Львові, вбивство Івана Бабія, бувшого директора української гімназії у Львові, спричинення і доручення вбивства советського урядовця Алексея Майлова у Львові, що його виконав Микола Лемик, пляноване вбивство проф. Антона Крушельницького у Львові; підложження петарди й спричинення вибуху в друкарні Яськова у Львові, плянований атентат на в'язничного комісара у Львові Владислава Кособудзького й на волинського воеводу Юзефського.

Акт справи має більше як 35 томів. Прокуратор предложив визнання 35 свідкам, головна самими функціонарям польської поліції. Речення розправи ще не визначено. По війні ще ніколи не суджено перед львівським судом присяглих такої великої кількості людей за політичні провини на національному тлі.

ДЕ ПЕРЕБУВАЮТЬ ЗАСУДЖЕНІ У ВАРШАВСЬКИМ ПРОЦЕСІ?

ВАРШАВА (Польща). — З варшавської тюрми перевезено Дарію Гнатківську до тюрми в Середзі, а Катерину Заричьку до львівської тюрми, куди перевезли теж Качмарського. В тюрмі у Вроцках перебувають Мигаль, Малюца, Чорний і Рак. До тюрми в Свєнтокшижу вївезли Бандеру, Кариниця, Климшина, Лебедя і Підгайного, себто тих, що їх засудили на кару смерті або досертну в'язницю.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Original newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. "Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДО 155 ВІДДІЛІВ: ВІДІЗВИТЬСЯ!

Є певні недомагання, над якими не можна переходити до денного порядку, які мусять бути видвинені, обговорені й направлені. Таким недомаганням є те, що ми довідалися з урядових звітів на річній засіданні головного уряду У. Н. Союзу, що в минулому році було аж 155 відділів, які на протязі цілого року не придбали ні одного нового члена до Союзу.

Нема сумніву, що було багато слушних причин, які можуть у певних випадках виправдати деякі відділи за цей сумний стан. І це теж було обговорене на нарадах. Але разом з тим було вказане як на долоні, що в дуже багатьох випадках причиною цього занедбання у відділах є ніщо інше, а тільки байдужне відношення членів і відділових урядників до цієї справи.

Нам булоб далеко приємніше й вигідніше висписувати на тім місці самі похвали, давати відділам або поодиноким членам чи членицям самі признання за працю. Тому, коли ми змушені писати про крайню байдужність супроти У. Н. Союзу деякої частини нашого членства, деяких відділів і деяких відділових урядників, то робимо це тільки тому, що цього вимагає від нас інтерес Союзу і нашої народної справи в Америці. Змушує нас до цього ще й та обставина, що в 1934 році було 92 відділи, що не приєднали до Союзу на протязі року ні одного члена, а в 1935 році зросло це число байдужних відділів до 155. Тому такі треба застановитися, що буде, коли та байдужність ще далі зростає. І треба бачити, що ми цю байдужністю копаємо гріб нашим національним ідеалам в Америці й нашому українському імені.

Може тут дехто далі покликуються на кризу чи інші перепони. Та ми далі будемо твердити, що дійсно в багатьох випадках таке виправдання може бути слушне, але зате чим можна пояснити собі таку обставину, що в одній і тій самій місцевості один відділ дістає на протязі одного року кілька десятків нових членів, а другий відділ у тій самій місцевості не дістає ні одного? Чи це не яснє як сонце, що в тім другим випадку причиною застою є тільки недбалість, байдужність, членів даного відділу і його урядників? І ось на ту обставину звертаємо ще раз увагу. У. Н. Союз це організація нас усіх. Українська ідея — теж наша спільна власність. Як одно так і друге, щоб жити і розвиватися, вимагає активності, і то з боку нас усіх. І саме це хай мають на увазі тепер у першу чергу ті 155 відділів, що в останньому році нічого не зробили для зросту У. Н. Союзу. Просимо їх взятися тепер до праці. І направити те, що занедбали в минулім році.

АНГЛІЯ І СОВЕТИ

ДИПЛОМАТИЧНИЙ НАСТУП МОСКВИ.

Як відомо, советську делегацію, яка прибула на похорон англійського короля Юрія, трактовано незвичайно уважно, а новий англійський король прийняв Літвінова на довгий приватній аудієнції. Знову маршал Тухачевський був запрошений ознайомитися з англійськими фабриками зброї.

Членів советської делегації розпитувано дуже співчливо про труднощі керування такою величезною країною, як Союз Советських Республік. Їм теж пропонувано, без зайвих церемоній, користуватися, для потреб охорони існуючої влади, англійськими капіталами. — «Як станете твердо на ноги, — ви нам потім повернете, розуміється, з деякими відсотками; — з такими потенціальними багатствами, якими ви розпоряджаєтесь на Україні, вам певно буде не трудно повернути нам капітал навіть і з 10%... а тимчасом вам придається і проти Японії, і проти Німеччини, і проти внутрішнього ворога, всіх отих українських та кавказьких націоналістів тощо...»

І советські делегати не відмовлялися. Навпаки, справу, як кажуть, вже майже поладжено, і навіть тогорич запито. І маршал Тухачевський, перезнайомившись з усіма найвищими спецами англійської армії, і діставши від них найпакіші рекомендації до їх французьких товаришів, відїхав до Парижа, де має провести, як пишуть, дуже цікаво і пожиточно цілий тиждень. І то тим більше, що саме на цьому тижні розпочинаються в французькому парламенті дебати над ратифікацією французько-советського договору взаємної приязні і любови. Честь завязання цього договору належить панові Лавалеві, котрий проте, повернувшись з Москви, дістав деяке просвітління в думках, і так довго відтягався з тою ратифікацією отого підписаного ним пакту, аж поки не мусів вступитися від уряду, не витримавши сконцентрованого наступу проти нього всіх, змобілізованих Москвою соціалістично-радикально-комуністичних сил. Одним з перших активів нового французького у-

ряду п. Сарро, ставленника отих сил, має бути ратифікація французько-советського пакту. Другим — буде мабуть звільнення славно-звісного московського агента Еберлейна, що фінансував цілий комуністичний рух у Франції і поза нею та був заарештований впрод на гарячому.

Цілком льогічно і правильно. Як що п. Сарро буде сталість свого міністерства на підтримці так званого «популярного» соціалістично-комуністичного фронту, мусить звільнити того чоловіка, що найбільше причинився до відбудування цього фронту. Так, бодай, дивитися на цю справу комуністичний шоденник «Гюманіте», який вимагає не тільки звільнення п. Еберлейна, але навіть... урядового дозволу на повнення ним його незвичайно важливих функцій...

Ми могли би з того всього тільки сміятися, коли би не розуміли, що найбільшою жертвою цієї французько-англійської політики має бути наша Україна. Кожній успіх Советів є нашою поразкою. Кожна їх дипломатична перемога є новими кайданами на руках сторостерзаної Матері.

І нехай нікого не дивує цей,

на перший погляд такий несподіваний союз між англійською плотократією, французьким масонством та советськими пройдисвітами, — всіх їх виже до купи одна спільна свідомість — загрози від пролетарських націй, що шукають свого місця під сонцем і вимагають права на працю та на вільний національно-культурний розвиток. Англійський імперіаліст з одного погляду розуміє імперіаліста московського і, прикриваючи свою вовчу натуру прегарними фразами, уживає всіх сил, щоби боронити своє загарбане добро, та щоби допомогти іншим таким як він, оборонити свою здобич.

Коли ми придивимося уважно до того, що діється в світі, то пізнаємо велику правду народнього прислів'я: «сний годлодного не розуміє», що тісно вжеться з другим: — «рибак рибкака пізнає здалека...» Акули світового імперіалізму едаються до купи, — але народні маси обездоленних націй того не лякаються й готуються до революційного виступу: — Не може бути сумніву, це буде страшна боротьба, але революція перемаже. Мусить знайти місце для молодих націй, що прагнуть до сонця. Цілий світ мусить бути перебудований на цілком новий підставах, бо в теперішньому світі нема місця для вільної України. А нація з 45 мільонів хоче і буде жити.

Евген Онацький (Рим).

КАРТИНА З ОРГАНІЧНОЇ РОБОТИ В РІДНІМ КРАЮ

(Каменярьська анкета в Коломиї).

В Галичині функціонують тепер три українські гімнастично-спортивні організації: «Луги», «Соколи» та «Каменярі». Перед війною були «Соколи» й «Січі», і вони займалися такою (статутово) пожежництвом, що було для людності з великою користю. Але по війні польський уряд всі «Січі» розв'язав, а нових закладати не дозволяє. Крім того всім трьом, вище наведеним організаціям наказав займатися пожежництвом і котре товариство минулого року не викинуло зі свого статута пожежництва, тому грозило роз-

Для нормально думуючої людини це незрозуміле, але так є. Наказано однак засновувати по громадах окремі «стража пожежарне», і ось тут заклопан собака. Хоч, правду сказавши, щоби ж то шкодило, колиб у якійсь місцевості було і три або чотири товариства, що займалися би боротьбою з пожежаром?

Є ще в Галичині і деякі спеціально-спортивні товариства, але українського «Пласту» для шкільної молоді бути не сміє. Бо так власне чогось захотілося польській владі.

Про організацію на Волині, Поліссю, Підляшшу або Холм-

щині хочби лише вповні льогічних «Луги» і мови бути не може.

Та в Галичині є аж три гімнастично-спортивні організації, а хоч міг би хто зробити увагу: «чи не забагато того доброго?», то я відповім: «ні, не забагато». Ми тут у краю бачимо на власні очі, що значить здорова конкуренція між товариствами, котрі мають подібні цілі на оці. Вона не потребує бути злобна, ворожа (і так у нас на щастя є), але конкуренція між таким повільним народом як ми є просто божим благословенством. І де нема конкуренції, там майже все засипає, гниє, не рухається. Буває часом інакше, але це вже до виімків належить.

Сьогодні поговоримо дещо про товариства «Каменярі», а зокрема про повітову конференцію тих товариств, що відбулася 15. грудня м. р. в Коломиї.

Статутіві цілі «Каменярів» дуже різнородні, бо займають у друкованих статутах цілих сторінок понад одну цілу сторіну друку. Годі тут усі їх подавати, але наведемо для прикладу лиш от хочби два перші пункти. І так, «Каменярі» осягають свою мету через: а) організування культурно-освітньої та фізично-культурної самопомочі української молоді; б) піднесення почуття особистої гідності, солідарності і громадсько-суспільної свідомості.

Під ті два засадничі «пункти» можна властиво все можливе підтягнути, і так властиво і є. Крім здецидованої політики і закладання кооператив можна властиво все таким товариствам робити, ба навіть і кооперативні та рільнічі курси улаждувати.

Так отже план роботи є і йде лише про виконання її. А для цієї цілі написав і видав знаменитий кооператор професор д-р Карло Коберський брошуру (порадник), що обіймає 40 сторін під заголовком: «Ми каменярі».

Дня 15. грудня м. р. відбулася в Коломиї анкета, скликана повітовою управою «Каменярів» для контролю, як товариства «Каменярів» в повіті виконують свої завдання тай для уділення потрібних вказівок набудуче.

Зійшлося на тій анкеті 36 делегатів, головню молодих парубків, хоч було і кількох газдів так до 33 літ. віку, а з Гвоздеччини д-р Кирило Трильовський. Проводив член повітової старшини директор повітового союзу кооператив М. Бабюк.

Головним референтом був В. Микитчук, бувший учитель, той самий, що продав «свою реальність і позискані за неї гроші вложив у видання «Загальної Української Енциклопедії», котра доперва, правду сказавши поставила нас у ряд цивілізованих народів. Референт вивав делегатів, щоби по черзі здавали звіти з роботи в своїх товариствах. Для прикладу наведемо тут коротко кілька звітів. І так, делегат з Воскресінців подає: Ми сходилися звичайно в суботу, а проводила нами Параска Романчук. У нас здало перший каменярьський іспит 14 членів, а обсяг першого іспиту за підручником «Ми каменярі» обіймає ось що: 1) «Ми каменярі» (знати добре зміст книжки). 2) З Шевченка: короткий життєпис, Гамалія, Іван Підкова, Плач Ярославни, Невольник, Хустина, Мені тринадцятий минав, Розрита могила, Три шляхи, На Великий день. Як би ви знали, панічі, Сон (на панцині шпешеню жала), Заповіт. 3) З І. Франка: Короткий життєпис, Захар Беркут. 4) Історія України (про старі часи до 1914 р. з «Самоосвіти»). 5) «Культурна людина» (видання «Самоосвіти»). 6) Грамотне писання і 4 рахункові діланья.

Наших неграмотних вчили ми грамоти і в цій цілі справили ми собі деревляну таблицю, але поліція сконфіскувала (!) ту таблицю, а старство докарало за це голову карюю на висоті 30 злотих гривни. Голова вніс відіклик і цими днями буде в тій справі розправа перед окружним судом. (Є це, як бачимо, ілюстрація до недавньої парламентарної промови посла Мудрого, котрий ствердив, що вправді міністерство говорить про «угоду», але «в терені», то є на долині, уряді роблять, що хочуть, а старий лад).

Делегат з Балинець оповів про науки в їх товаристві «Каменярі», та що 18 членів того товариства здали іспит (як вище). Проводив Іван Рурак, а помагав молодий письменник Дм. Корбутяк. Труднощі від уряду не було.

В Книжківці здали І-ший іспит 21 членів, а проводив Василь Слободян.

Референт В. Микитчук (голова проєв. секції) перевів тепер на анкеті пробне іспитування.

Він казав по черзі відчитати з «Ми каменярі» поодинокі уступи, а іменно: «Хто ми є?», «Ми є Союз», «Ми українці» і «Ми поступовці», а поодинокі учасники анкети — як ось Дм. Бойків з Іспаса, Стефан Тимас з Хлібниці Лісного та Юра Ткачук з Вербіжа Вижного — пояснили їх.

Делегат д-р К. Трильовський з Гвіздця поясняв інші уступи з цієї книжки.

Відчитано потім Шевченкового «ХГамалію», а референт В. Микитчук показав, як треба пояснювати поодинокі, менше зрозумілі місця. Навіть даліше заголовки книжок, з котрих треба вивчувати Історію України та життєписи Т. Шевченка, Драгоманова, Франка і М. Павлика.

Д-р К. Трильовський звернув увагу, що «Кобзаря» видання Сімовича сконфіскувано і що для того треба ширити твори Шевченка, видавані «Українським Науковим Інститутом у Варшаві». Ті твори видає той інститут під державним надзором, отже ніхто їх сконфіскувати не може. Видання це є академічне і обіймає всі твори Тараса в первісному виді.

Обговорено потім потребу влаштування курсу для мештарів. Наша молодь чимраз більше інтересується їздою на лещетах (скі), а в селах гірських як Ворохта, Космач та Березові вже багато людей їздять на лещетах. Цей спорт має велику будучність перед собою.

Д-р Новодворський звертає увагу, щоби на курси на місцях не допускати нечленів, бо влада за це гостро переслідує. І повітовим курсам робить вона великі труднощі.

Листування редакції.

Гість. — Не пишть при надісланих дописів «без змін», бо таке на ніщо не здалося. На те і редактори, щоби робили зміни, коли їх треба робити. Ваше закінчення не є добре, бо може дати «незаволомлену» притку до спростувань, які ми будемо змушені помістити. А це непотрібне. Ні Вам, ні нам, ні справі.

К. В., Магоної Сніг, Па. — До чого списує це надається. Порядок треба зробити в самій громад. Через таке поступування маємо найбільше роздорів по громадах.

І. П., Бебелюк, Н. Р. — Краще опісати гарно віче, промови, настрій і збірку, ніж боротися з вітрянками. Праця з успіхом є найкращою відповіддю в таких випадках. Крім того допис мусів би бути підписаний. Не виправиться шкіра за виправу і той клопіт, який получений з того роду дописами, коли прийдеться давати місце виснажені як спростуванням.

І. С., Ренділ, Па. — Про баї чи забави може бути в нас згадка тільки тоді, коли на них була перевелена збірка на якусь добру народню ціль, або коли дохід з них пішов на таку ціль.

П. Т. — Забагато чести писати про цю особу вірш навіть — з прокляттям.

І. С., Боболюк, Н. Р. — Ми вповні погоджуємося з Вами. Але тому, що витинку переслав нам один з нашої молоді, який не раз дописує до нас, не хочемо робити йому заводу, бо просив помістити.

УЛАС САМЧУК
ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина перша.

Передрук забороняється! — Авторські права застережені.

II

Вмишалася до справи поліція. Покликано швабів і Табака. Шваби сиділи собі спокійно й попивали пиво. Поговорили собі з товаришами про те, про це й збиралися йти додому. Нараз приходить Цокан і Янчюк. І тут шваби почали один одному протривчати. Один запевняв, що Цокан спочатку дуже гарно себе поводити, жартував і сміявся й навіть їх запрохав до свого столу. Другий твердив, що він уже спочатку помітив, що справа стоїть зле. Він бачив, що Цокан мав страшні червоні очі й одна брова його весь час дригала. Котра саме брова? Здається права, а може й ліва. Цього він напевно сказати не може, і брехати не хоче. Після Цокан увесь час виявляв нахил до втихомирення. Спершу... Ні, ні! Цього ви не можете заперечити. Він уже був зовсім утихомирений й навіть схилився ліктем на стіл. Це бачив і Табак. Правда, пане Табак, я не брешу?

Покликали Янчюка. Обдивилися його запухле обличчя, полічили зуби, — двох бракує... Поговорили, поміркуювали й на тому скінчилися. Янчюк подав Цокана до суду й очі загорілись. Після знов побілів і кинувся на Янчюка. І колиб не вони обидва, колиб вони не засиділися так довго, хто знає, чи Янчюк ще жив би. Вони накиннулися на Цокана, схватили ого за руки й за ноги й викинули за двері. Після звели Янчюка, якому висипалися всі зуби й одвели його додому.

А що Табак? — Табак? Табак нічого не знає й не бачив. Табак, як тільки почув, що його «погарчки» забражчали, побіг за двері й там сидів. Навіть й втручався в таку справу. Він ніколи не лізе туди, де два бються. Він зовсім не бачив, чи шваби викидали Цокана за двері. Він також не помітив, щоб Янчюкові висипалися всі зуби. Після, як замітав, нікуди правди таїти, він бачив два зуби, які вивів на сміття. А що він там буде говорити про всі? Навіщо про всі?

Вже на носі Різдво. Павло не має спокою: Будь-що-будь, а він йде. Підє, викличе. Одного вечора накинув гуглю й махнув до Ясіня. Перш усього зайшов до Яринки. Та служила в попа. Зайшов на кухню: хочу тебе, Яринко, щось про-

А Марійка, навіжене та капосне створіння зовсім і не думала на другий день йти до Янчюка. Ані йти не прийшло в думку і ніколи вона не хворіла. Вона здорова, як і була. Це навіть краще себе почуває ніж дотепер. Що її там обходить, що якесь два півні піддерлися. А Янчюка вона тепер і знати не хоче. Подумати — беззубий дід. Той торкнувся й уже всі зуби вилуццилися. Хай собі йде геть.

Павло цілий тиждень не виходив у село. Ходив завжди похмурий і сердитий. Батьки дивилися на це, розуміли, що є з ним, але мовчали.

Він щось міркував. Хотів коначно бачитися з Марійкою. Він мусить з нею бачитися. Хай скаже йому сама... Он і Яринка щось даякає. А той шалхивць Яринка кожний день бачитися з Марійкою. Павло не вірить, щоб то Яринка від себе вдумала. — Ех, каже, колиб він трошки певніший, він би вже давно мав Марійку. Що то мало значить? Чому він не має бути певніший? Питав її, допитував — усе марно. Треба самому за діло братися.

Вже на носі Різдво. Павло не має спокою: Будь-що-будь, а він йде. Підє, викличе. Одного вечора накинув гуглю й махнув до Ясіня. Перш усього зайшов до Яринки. Та служила в попа. Зайшов на кухню: хочу тебе, Яринко, щось про-

Добре. Вона зараз вийде. Хай почекає на неї. Тільки не тут. Там на вулиці. Вона ось тількиш упорається.

«Павло довго ходив попід частоколом. Холодно. Віє вітер і мете снігом. Недалеко замерзла Тиса. В деяких місцях лід зовсім тоненький і видно, як під ним вирлає вода. Смеркає. Ага, Яринка.

Так і так. Він буде йти дуже вдячний, якщо та піде до Марійки й викличе її до нього на розмову. Треба так, щоб ніхто не помітив. Хай вийде до Теплового звору. Він там буде чекати.

Добре. Яринка піде. Вони пройшли село разом, а коло двірця розійшлися. Павло подався до Теплового звору й там чекає. Нічого подібного він ще в життю не пережив. Чого так палає голова? Серце! Замовчи! Вітер стриже в обличчя. Холодний і колючий. Он тепле джерело. Воно ніколи не замерзає. З нього вічно парує вода.

Час тягнеться безконечно. Вийде? Не вийде? А що як і не вийде. Нічого їй не зробиш. Тсс! Щось чорніє. Серце тук-тук-тук! Чорна пляма на снігу. Ха-ха-ха! Видалося... О, ні! Це не видалося. Пляма рухається, наближається. Ноги самовільно підкоплюють його й несуть уперед.

— Це ти, Яринко? А де вона? Де є вона? Кажі, мужшвидко!

— Тсс! Мовчи. Зараз прийде.

— Прийде? Яринко! Не брешеш? Прощу тебе, як прийде, лиші нас самих. Озолочу тебе. Маю з нею поговорити.

О, та Яринка. Вона сміється! Йй сміх. Чого ти смієшся? Але в ту мить, мов зірваний камінь, Павло полетів уперед.

— Марійко! Ти? Це ти? — Він став перед нею, як онімійлий. Довгий час лиш вимовляв: — Марійко! Після взяв її за обидва рамена й подивився їй у вічі. Голова її ніби нежива спадає й у ту мить кидається до нього, обіймає руками шию й заливається плачем.

Павло розгубився. Він чув у своїх руках ніжний, пекучий предмет, який боязько пусти-ти, боязько стиснути, на який боязько навіть дихнути, щоби не потурбувати його. Він обнімав її ніжно, незграбно.

— Марійко! Ти плачеш. Марійко? Чого ти плачеш? О, скажи, кажи! Не плач! — Він не знав, що з нею діяти. Він увесь тремтів. Чувся щасливим, повним. Усе — світ, люди — все зникло... Марійка, коли виплакалася, підняла заплакане личко й промовила: — Павле! Мій любий. Павле! Де ти так довго був? Я вже давно на тебе чекала. Я ходила до Дмитриха, ходила скрізь, де можна тебе зустріти, а тебе ніде не було. Неньо знають, що я лиш тебе люблю.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЩО ХЛОП, ТО НЕ БАБА.

Так кажуть у нас люди, звичайно, розуміючи під тим, що жінка ніяк не може дорівняти чоловікові.

Тимчасом на святі в честь 25-ліття праці Верджинії Гилдерслів на становищі деканки (директорки) колегії Барнарда, одної з найкращих жіночих вищих шкіл в Америці, сама ювілянтка, одна з найбільше відомих в Америці, сказала: „Щодо ризику між чоловіками й жінками, то мені дуже важко сказати щось загально, хіба що скажу те, що чоловіки більше сентиментальні та м'ягкосердні“.

Слово „сентиментальний“ походить від латинського слова, що значить „почуття“. Сентиментальний це такий, що керується почуваннями. За таких людей у нас звичайно вважаються жінки. Тимчасом ця визначна американка каже, що чоловіки більше сентиментальні та м'ягкосердні ніж жінки.

ДЕ ПРАВДА?

Могло би здаватися, що це жінка говорить гарні речі про жінки просто тому, що вона сама жінка. Треба про жінки говорити гарно, бо як не будуть жінки про себе говорити гарно, то хто буде про них говорити?

Однак на другий день нью-йорська газета „Ворлд-Телеграм“ написала в передовиці, що пані Гилдерслів не сказала нічого нового. Вона просто сказала те, що здавалося було всім в Америці відоме. Це певно написав чоловік, отже це погляд чоловіків.

Якщо в Америці це справді так, що чоловіки більше сентиментальні й більше м'ягкосердні від жінок, то як має бути справа з українською жінкою? Чи правда про неї те, що каже велика американська виховниця, чи те, що кажуть наші чоловіки?

ТЕЖ СПОСІБ ЗБИВАТИ ПРОТИВНИКА.

З нагоди смерті англійського короля Юрія написав один професор римської історії в славній англійській колегії Оксфорд лист до лондонської газети „Таймс“ та в ньому показував на великі заслуги британської імперії для мира. Розписався він, які великі заслуги для мира зробила колись римська імперія, та доказував, як то гарно було, якби британська імперія завела в світі подібний лад і мир.

До того потрібно, виказував професор, щоб усі держави світа належали до британської імперії, як колись увесь культурний світ належав до римської імперії.

Цей лист лондонський „Таймс“ видрукував на чільнім місці на своїй стороні з дописами. У відповідь на цей лист тижневик „Нью Стейтсмен енд Нейшен“ написав вістку, що, мовляв, заграничне міністерство Англії просто засипане просьбами різних держав за прийняття до британської імперії. Думка професора подобалася спеціально — так писав тижневик — Японії, Югославії й Болгарії. Зачувати, що й Гітлер уже допитувався потайки секретаря колегії. З Вашингтону, що правда, просьби нема, але вона певно наплине кожної хвилини...

У цей спосіб англійці делікатно сказали професорові: Це дуже гарно, що ви так знаєте римську історію, але пощо писати про неможливі речі? Хіба ми не знаємо, що якби тітка вуса маде, то її вуйком називалиб?

ВАЖНІ СПРАВИ.

Доносять з Берліна, що в Німеччині вирішено дуже важну справу: питання пристойного однінця для справжнього нациста.

На початку нацистичної агітації завелось, що нацисти вб'ювали дуже просто, наслідуючи своїм однінцем потрохи уніформі німецьких моряків. Згодом з цієї звички зроблено майже правило: мовляв, хто признає себе за німця, той повинен маркувати свою національну рівність рівним однінцем, одностроєм. Пішли намішки на гарні стріи, головню на вишукані вечірні однінці; говорено, що вони достойні одних „марксіських“ політиків.

Коли нацистична партія прийшла до влади, з тих прав вишили різні клопоти для офіційних представників партії й уряду. Як котрий з них сдівся то вечірньому, йому треба було виправдуватися, що, мовляв, він це робить не для приємності, а з обов'язку.

Нарешті тепер цього їм стало забагато й нині вже й жінка, що одягнеться по вечірньому, не потребує боятися, що хтось її посудить за те, що вона не добрий нацист. Як сказав один з нацистичних провідників: доброго нациста признає по його нацистичних переконаннях, а не по його однінці.

МАЛЬОВИЛО НА УСТА.

Зовсім подібні перемири в поглядах і наставленнях були в московських комуністів. І в них колись добрим комуністом уважався той, хто ходив пелухатий, розчіханий, у нечищених черевиках.

Недавно й у німецьких нацистів теж уважалося признакою несерйозности, як жінка малювала уста або курила. Нині вже вільно одно й друге, і за це ніхто жінки не буди судити. В большевиків жінки курили, як паровозні залізнички, але на шмичку теж дивилися з підозрінням, так гейби жінка, що уста малює, Маркса не могла знати.

Нині в Москві вже закладають фабрики шмички й до Америки посилають делегаток студіювати американські шмички, а в Берліні, як жінка хоче підмалюватися, то цьому вже знають справжню ціну: це не значить, що вона зла нацистка, а тільки, що вона хоче краще виглядати або подобатися чоловікам. А відомо, що є добрі нацистки й добрі комуністки, що хотять подобатися чоловікам.

І ЧОЛОВІКАМ ЛЕКШЕ.

Так, гейби на те, щоб чоловіки не сказали, що тільки пусті жінки можуть займатися такими справами, американські газети широко розписують про нові моди для чоловіків.

Ось „Нью Йорк Таймс“ подає аж три образки про те, як має бути вбраний чоловік у цьому році. Як він має одіватися „для спорту“, як на вечір, а як для бізнесу.

Отже й для чоловіків є правила, як треба прибирати пень, щоби був подобень.

ПІМСТІВСЯ.

Якийсь 17-літній хлопчина, арештований за бійку з ювілером, признався в суді, що він побився на те, щоб дістатися до тюрми та в цей спосіб відплатитись матері.

Жінка одного ньюйорського судді приїхала з Мексика з гарною папугою. На квартанті їй сказали, що папуги не вільно везти в Америку, поки вона не відбуде 14 днів кватрантани. Митний урядник казав пані віддати папугу на 14 днів морякам на передержання. Пані була так привязана до папуги, що ніяк не хотіла з нею розстатися. „Як мені не вільно взяти папугу з собою“, сказала вона, „то най ніхто її не має!“ і вона відчинила вікно в корабельній каюті та випустила папугу надвір, а ця пташка з теплих країв скоро загине.

Добре то сказав чоловік: „Най мене добре б'ють! Так мій жінці й треба!“

ПОЗІР! ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J. В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ ДЕНЬ ДВАЦЯТЬ ДРУГОГО СІЧНЯ СВЯТО ЗЛУКИ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ

Початок в годині 3-тій пополудні. Концертну програму виконає хор Боян під управою дякуючителя Михайла Ядловського. Вступне слово виголосить о. Йосиф Чадницький. Святочну промову виголосить Омелін Ревюк. Будуть промовляти також адвокат Марцель Вагнер з Джерсі Сіті і панна Ольга Настюк з Ньюарку. На це свято запрошуємо до численної участі всі Братства, Товариства, Сестричтва, відділи ОДВУ та Молодецькі Клуби, як також всіх українських громадян Елізабетської громади. При цій нагоді відбудеться також ВІДКРИТТЯ ПОРТРЕТІВ Михайла Грушевського, Тараса Шевченка і Юрія Вашингтона, роботи українського маляра Василя Панчака. Вступ на свято вільний. Центральний Комітет У. Н. О.

ПОЗІР! ПАСЕЈК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ 34-го ВІДДІЛУ О. Д. В. У. відбудеться

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

212 PRESIDENT STREET, PASSAIC, N. J. Початок точно в годині 3-тій пополудні. На вічу будуть промовляти місцеві і позамісцеві бесідники в українській і англійській мові. Запрошуємо всіх українців місцевих і позамісцевих численно прийти на це протестаційне віче, щоб заперестувати перед світом проти ганебного засуду Варшавою дванадцятьох молодих українців, котрі боролись за український нарід. — Большевикам вступ на віче заборонений. — Комітет.

УВАГА! JERSEY CITY, N. J., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ БРАТСТВА СВ. АРХ. МИХАІЛА, відділ 157 Провідіння буде відіграно представлення

СИРІТСЬКІ СЛЪОЗИ драма з часів війни і революції на Східній Україні в 3-ох актах, 4-ох відслонках

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

Початок в годині 7:30 вечір. — Вступ 50 ц., діти 15 ц. Дорогі Родимці! Драма Сирітські Слъози відіграється перший раз в Джерсі Сіті. Це є дуже зворушаюча драма з часів війни і української революції. Прийдіть подивитися на страждання українського народу в тім часі; побачите, як сирота примирає з голоду, як 70-літній старець мусить зібратися на прожиток невістці і малій дитині, як їх поневіряють, а пізніше що з ними сталося за українських часів. Прийдіть всі, як старші так і діти, а певно не будете жалувати. — Комітет.

ПОЗІР! СИРАКУЗ, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Заходом О. Д. В. У. ЧИСЛО 9 відбудеться В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ в 7-мій годині вечір

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 1317 ВЕСТ ФАЙЕТ СТРІТ ВІДЧИТ П. ЄВГЕНА ЛЯХОВИЧА

який шотландці повернувся із старого краю на тему РЕВОЛЮЦІЙНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ — ПОЛОЖЕННЯ НА ЗАХІДНІХ — ЗЕМЛЯХ ТА НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ. Запрошуємо всіх українських громадян на цей цікавий відчит, як різновіж і молодіж, до якої П. Ляхович буде говорити по англійськи.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ КОТРИ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ“:

- Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука — 40 ц.
 - Друга Книжечка (Читанка для П. класу), М. Матвійчука — 45 ц.
 - Третя Книжечка (Читанка для Ш. класу), М. Матвійчука — 60 ц.
 - Четверта Книжечка (Читанка для IV класу), М. Матвійчука — 75 ц.
 - Коротка Історія України, І. Крип'якевича — 50 ц.
 - Мала Історія України, І. Крип'якевича — 15 ц.
 - Початкова Географія, з багатьма малюнками і картою, написав Степан Рудницький — 75 ц.
 - Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович — 35 ц.
 - Збіжжя Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького — 85 ц.
 - Шкільний Співаник, Ф. Колесси — 75 ц.
 - Співаник для дітей дошкільного та шкільного віку, зладив М. Гайворонський — 35 ц.
 - Співаймо, збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Ф. Колесса — 15 ц.
- Замовлення разом з належністю слати до: „СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ВОНСАКЕТ, Р. АЙ.

Свято в пам'ять Ольги Басараб і Наталії Кобринської.

В неділю, дня 9-го лютого ц. р., Союз Українок, відділ 29, ім. О. Кобилянської, і деякі інші товариства святкували пам'ять мучениць-героїнь Ольги Басараб і Наталії Кобринської.

Свято почалося панахидою в українській прав. церкві, підчас котрої о. В. Касків виголосив відповідну проповідь про значіння свята.

На панахиді зібрано \$7.20. В годині 4. мав розпочатися святочний концерт, але на жаль у той час були всі лавки порожні, бо на дворі так мело снігом, що ані очей не можна було отворити.

Але українці і українці зрозуміли, що не в теперішній час боятися снігу, коли інші віддають своє життя з усмішкою на устах для української справи. Весело стало, коли пів години пізніше можна було, свято почати. Були і такі, що їм сніг був вимівкою. Дехто казав: та го якесь там жіноче свято! Вони пішли в інші місця. Та дасть ще Бог, що в нашій громаді більше того не повториться.

Свято відкрила предсідниця Розалія Борис, представляючи зібраним, яку пам'ять святкуємо, хто це була Ольга Басараб, ким і за що була закатована.

Відкрилася заслона і на сцені видно бло українську хату, прибрану вишивками, образами і рушниками. Поміж образами — портрет Покійної Ольги Басараб.

У програму свята входили співи хору „Бояна“ під проводом о. В. Каскова. Хор відспівав визанку пісень, діданих до свята. Пісні були переплітані рефератами і декламаціями.

Реферат про Ольгу Басараб виголосила п. Розина Вещаль, і цей реферат вона сама зладила. Про Наталію Кобринську виголосила реферат секретарка С. У. Марія Кінаш. Декламації говорили: від Союзу Українок: Антонина Яцишин, від Сестричтва: Параня Задорина, від ОДВУ Михайло Чагарин, від Товариства „Запорозька Січ“ Іван Кокольський, від Товариства Івана Франка Данило Луквиник.

Кінцеве слово виголосив о. В. Касків. Він сказав, що та кимі святами ми шануємо пам'ять героїнь і героїв, котрі віддали життя для Неньки-України, а також шануємо і свою народною честь.

Свято закінчено народним гимном. Пізніше було прийняття гостей чаєм. Чистого доходу було \$23. Місяцевий розхід \$8. \$15 поділено так: \$5 на політичних в'язнів, \$5 на Військову Організацію, \$5 допомога родичам засуджених у Варшаві. Гроші вислано через Обеднання.

За Уряд: Розалія Борис, Марія Кінаш, Юлія Ходоровська.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

М. П., С. Агларо, Масс. — Вже пішла одна відозва про Черніляву. Подаємо тільки коротко про Вашу збіркову акцію. Це справа відома, бо про неї було вже дано в „Свободі“. Тут нема потреби розписуватися, бо ця катастрофа загально відома. Треба тільки країнам взятися до збірки і то все.

Д. К., Алентави, Па. — Ні, не маєте містичи, бо „Свобода“ не є большевицькою газетою, а У. Н. Союз не є в руках комуністів. Ідіть собі до большевицької газети і там випишуть ті свої мудрощі, а в нас мусите погодитися з тим напрямом, який вирішила подавляюча більшість наших членів. Тому не теревенкайте нам про комуністичні зліди. З большевиками нам не по дорозі.

МОСКОВСЬКІ ПЛЯНИ В МОНГОЛІЇ

Повідомлення світової преси доносять усе частіше, що зграя рос. р. не лише в зовнішній Монголії, але і в самій Монголо-Бурятській Сов. Республіці робиться все гарячішим та що несподівано може занятися пожежа, якої наслідки булоб годі обчислити не лише для Далекого Сходу, але і для самого існування червоної московської імперії. З вітру, який московські большевики протягом більш десяти років сіяли над Азією, готова знятися така хуртовина, яка вимете московську окупацію далеко за Байкал.

Небезпека для московського панування в цім районі Азії є тим більша, що московський уряд уживає в зовнішній Монголії тіж самі методи, що він застосовував у своїй політиці щодо спорідненого з нею національного населення советської Бурято-Монголії.

Дня 10. липня 1924 р. московські агенти утворили „революційний уряд“ в Урзі яку з цього приводу переіменували в Улан Батор. Таким чином Москва осягнула фактичне панування над країною, яка має понад 2 мільони квадратних кілометрів. Це авантюра, на яку не пускалися навіть царські уряди. Тимсамим Москва одночасно осягнула можливість підтримувати безпосередньо китайських большевиків, які під проводом Го-Лінга намагаються злучитися з головними большевицькими силами в провнції Се-Шен.

Під намовою большевиків Національна Рада Зовнішньої Монголії декретувала переведення пятилітнього економічного плану на зразок московського, який закінчився в той сам спосіб, що і в решті СССР. На папері все було добре в той час, як до 7 мільонів худоби, головне багатство монголів, вигинули і край цілковито збіднів. Вибухли криваві повстання і в 1932 році московська влада мусіла згодитися на змінення республіки соціалістичної на буржуазну та демократичну, але притому вона нічого не втратила, бо вимовила собі реорганізацію монгольської армії, яку твердо тримає в руках. Це війське тепер числить до 45,000 люда, під командою здебільшого московських старшин, на чолі яких стоять пол. Іванов та чекіст Дальгайм.

Внаслідок такого стану, який рівняється військовій окупації, між Монголією та Манчуком стали загострюватися відносини. Не минає дня без прикордонних сутичок. Природно, що большевики всю вину складають на Манджурію, заявляючи, що манжурські збройні сторожі руйнують систематично кордонні знаки, щоб стерти межі (Ізвестія, 30. 1. 1936), але в дійсности йде про те, що само монгольське населення, бачучи ризиком господарських відносин у себе і в Манчуку, все рішучіше тягне на той бік.

Але монгольський національний рух не лишився без впливу і на Бурято-Монгольську Сов. Республіку, проти чого гостро повстала московська влада. Добру ілюстрацію цих відносин дала, між іншим, виправа „представників“ бурято-монголів до Москви. Делегація складалася виключно з визначніших людей, назагал комуністів, і її приймали з великими почестями сам Сталін, Ворошилов та Калінін, які для цієї нагоди вивчили навіть по два слова по монгольськи, а саме „хай живе“.

Гостям говорили промови, обдарували їх годинниками (певне ще з царськими гербами) та грамофонами советської продукції, які, як відомо з совпреси, здебільшого не грають.

Промови делегатів були ті самі, що всіх інших, бо очевидно складені на один зразок. Говорилося, що при царі жайло зле, а тепер просто рай. Делегати доносили, що колективізація виконана на 82% та що колгоспи займають 92% господарської землі, що скількість худоби збільшилася на 12.1%, що скількість лямських шкіл зменшилася на половину, що з 14,000 лям залишилося лише 900, і т. п.

І всі ці чуда, за словами делегатів, мали лиш одну причину: це декрет тов. Сталіна відносно полекш щодо постачання населенню середників поживи.

Отже, як видно з цих зізнань, Бурято-Монголія жадного пляну не виконала, а навпаки, під тисненням національного руху московський уряд був змушений обмежити своє хижацтво та піти назустріч народним бажанням.

Особливу роллю в цьому відвороті большевиків відіграла очевидно небезпека війни, яку мимоволі зраджували деякі наївні делегати. „Нам відомо, сказав один з них, що японський імперіалізм хоче захопити Монголію та простягти свою лапу до Советського Союзу“. Знов інших, тов. Пашунов, заявив: „Ми знаємо, що японські імперіалісти хочуть напасти на нашу батьківщину, але в такому випадку ми обіцяємо товаришеві Ворошилову дати їм гідну відправу“.

Отже большевицька політика в Монголії залежить очевидно якнайбільше від небезпеки війни, а советський патріотизм місцевого населення диктується найбільше декретами про постачання та полекші. Так є в Монголо-Бурятії, так було і в Приморській Области, де населення отверто відмовляється користися, як тільки большевики хотять провадити політику економічних репресій, яка їм так добре вдається в краю. Колиж поставлений перед фактом московський уряд робить „полекшення“, то населення висловлює більше лояльности, але при тому все поглядає в бік Манджурії.

М. Данько. (Офінор).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від 379, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися 1-го березня за раз по Ст. Божий, в галі церковній при Райс і Оклей вул. Напомиємо при раз всіх членів, щоб виринули свої вклади, або будуть суспендовані. — Петро Сачавський, предс.; Михайло Семків, кас.; Василь Цілиппів, секр.

АНТЕ ДУНІЧ.

ПУСТА НИВА (З хорватського переклад Віталія Петровського). Хто її так опустошив, струтував? Чи стадо диких кабанів? вовків? гнєт? Чи може диких коней табуни? Або самі діляви? чорти? Чи може це лєва гордого сліди, Котримі пуста нива. Може і гордитись?

Багато ніг її потратувало Нейлосерно й глибоко. Пуста я нива, Мертва нива, і на рідній землі похована я жива. Нема на ній нічого. Ні збіжжя, ні колосів, Ні веселого маку, Щоб колоссю голосно дзвенів Червону пісню сонця і життя.

По голій землі душі своєї у сумній ходжу і серце рветься з болю. Не болить мене, що нива Погана й неорана, Пуста я стратована, Без плаги, без серпа, без снопа; Але болить, як глану я — Чия тут можна ця стопа. Стопи ті вічні і так вряніс. Що час не зітре вже їх слідів, Бо не лишались пісня тигрів або лєвів, Або й самих же чортів, Не зникнуть вони скоро: Бо стопи всі оті — моїх братів.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ВИКОННОГО КОМІТЕТУ ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

Наради відбулися в суботу, 26-го жовтня 1935 р., в Джерзі Сіті, в домі під ч. 83 вул. Гренд.

Так як сьогодні стоять наші справи в Америці, ми не створили нічого нового після шінаговецької вистави. Коли так, то не будемо мати нічого нового запродукувати. Зате повинні ми розвинути досі нами нерозвинені сили і яркість, а може й скількістю перевести нашу участь у шінаговецькій підприємстві.

Требаб наперед справитися з добром місяця на українську частину і до нього приналежить нашу будівлю та її розміри. Коли на шінаговецькій виставі ми виступили з примітивною українською етнографією, то на ньюйоркській требаб нам подати вказати, на скільки ця етнографія може бути приналежна до модерного життя. Отже український павільон повинен переміститися на українську оселю, в якій моглиб відвідувачі побачити не лише культуру української етнографічної маси, але і зріжничковані української нації, включаючи, наскільки це припадає, колхозні експерименти. Привабливість в Америці всесторонній українських мистців може нам багато допомогти до нарису будівельних планів, приналежних до наших можливостей.

Під теперішню пору ще не час і не місце вводити в побудову такого начерку. Коли приймемо саму засаду, тоді треба комусь доручити шукати людей і засобів до введення в життя цього плану.

Та не слід нам спустити з окаятих характеристик національних цінностей, які досі віддали нам знамениту прислугу в Америці як для виховання нашого молодого покоління, так і для вказання нашої культурної сили перед американським загалом. Це українське народне мистецтво, яке спонукує наші народні маси до діяльності і дає всій нашій групі емоціональну енергію та національну гордість. Маю на думці в першу чергу пляннову організацію наших хороших виступів. Національний хор нашого великого мистця і незрівняного диригента, Олександр Кошиця, може тепер бути спонукою до нового руху українських мас. Виступ Злучених Хорів при нагоді вшанування нашого композитора М. Гайворонського в 1933 р., а ще більше виступ тих хорів на Шевченківському концерті в Тавні Гол у Нью Йорку, 7 квітня 1935 р., переконують нас, що ми можемо розвинути наші своєрідні хорова фестивалі. Колиб ми вже тепер намітили пляни окржних фе-

стивалив по цілій Америці з метою закінчити їх головним фестивалем на світовій виставі в Нью Йорку, ми значно поспуналиб вперед роботячість цілої української громади в Америці. А роботячість — це есенціоанальне діло.

Це не значить, щоб ми не доцінювали наших досягнень в інших ділянках, але я говорю про масові рухи, які на полі корового мистецтва мають успіх. Тут мимохіть насувається на думку справа організації танкових виступів, випрактикуватих уже по цілій Америці. Цей рух треба віддати в руки одиниць, що своїм характером забезпечать успіх з користю для національної справи. Це теж діло недалекої будучности.

Відчувається не достача письменницького таланту для компоунування якогось сценарія для вхоплення оцих цінностей в одноцілну акцію в формі якоїсь національно-історичної картини, званої в англійській мові "педжанти". Але спроби з недавньої минувшини показують, що "не святі горшки ліплять": коли підберемо комісію наших тутешніх літератів і композиторів, то можна в час створити щось трівке з нагоди підготовки до світової вистави.

Важною частиною успіху є наладження організаційного плану акції; але ніякий плян не вдається без матеріальних засобів. Вважаючи на важність такої солідної акції для виховної сторони цілої нації, а зокрема для віщплення традиції в тут роджене українське молоде покоління та для розголосу українському імені, який безперечно принесє така праця, треба таки рахувати на жертвенність багатших одиниць зпоміж нашої громади. Американські багачі українського роду покищо дали лиш окржину, що спадають з їх трапези. А тут треба жертви.

Очевидно, що такі жертви одиниць лиш прискорять акцію. Але нормально ми рахуємо на поміч сірого нашого загалу, отих чорноробів, що двигают на своїх раменах головний тягар української культури в Америці, а це справді великий тягар. Досвід з минулого вказує, що такий тягар ми витримаємо. Витримаємо тимбільше, що вже показуються знаки повороту традиційного американського добробуту з поворотом старих і творенням нових варстатів праці в Злучених Державах. (Дальше буде).

EXTRA EXTRA
Вже є готовий
НОВИЙ НАКЛАД
стінного календаря
"СЛАВА УКРАЇНІ"
Перший налад цього календаря був у малій кількості й скоро його розпродано. Тепер ми маємо друлий налад його та можете собі його набути по ціні: один 25 центів, абор 5 за \$1.00.
Замовляйте адресуєте:
KULYNITCH PRINTING CO.,
418 E. 9th Street, New York, N. Y.

В ГОСТИНИЦІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
217-219 1ST 6-та ВУЛИЦЯ В МІСТІ НЬЮ ЙОРКУ,
МОЖЕТЕ ГАРНО ЗАБАВИТЬСЯ
при кожній нагоді Вашої у нас приналежности,
ВЛАСНИКИ ГОСТИНИЦІ, Деніс Гула й Ілія Гузар,
РАДО ВИТАЮТЬ СВОІХ ГОСТЕЙ.

EAGLE REGALIA CO.
Виробляє:
ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУТВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.
Коли ваше братство, товариство чи сестринство хоче бути адоволено, хай пішли нам замовлення на пробу, Каталог, інформації і пробні зразки виплемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.
298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ВЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ
НОВА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ АНГЛІСЬКОЮ МОВОЮ:
SPIRIT OF UKRAINE:
UKRAINIAN CONTRIBUTIONS TO WORLD'S CULTURE.
У мисці пишеться:
Яку прислугу людству зробив український народ своєю історією? Який вклад зробив український народ у скарбницю культури світа? Які люди представляють український народ?
Книжка має близько 150 сторін друку, 36 ілюстрацій, з них більшість зовсім оригінальн.
Ціна всього 1 долар.
"СВОБОДА"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ СТОЛІТТЯ УРОДИН
великого американського гумориста
МАРКА ТВЕЙНА,
КНИГАРНЯ "СВОБОДИ"
—продает—
ЗА 50 ЦЕНТІВ ТРИ ЙОГО КНИЖКИ:
ПРИГОДИ ГУКА
КНЯЗЬ І ЖЕБРАК
ГАЛКА СМЕРТІ
Родичі, Ваші діти читатимуть ці книжки в англійській мові. Тепер Ви можете прочитати їх по українській і обговорити їх з дітьми.
Висилайте замовлення до:
"СВОБОДА"
81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЦЬОГОРІКНИ ЕКОНОМІЧНІ ВИПАДКИ.
Піднесення нахилу в індустриальній активності з повільним зростом купчої сили споживачів передвиджено в річці "Агрікультурні Огляди", який приготувало Бюро Агрікультурної Економії при Краєвм Департаменті Хліборобства.

Приходи індустриальних робітників цього року, адекватсь, будуть коло десяти відсотків більші від тих, які були в 1935 року; — як вказують усі зібрані факти про сучасне подороження та вже згорі передвиджений розвиток. Очевидно є, що індустриальна продукція за 1935 рік буде припадати в пересічності по яких 88 відсотків на продукцію, яка була в роках 1923—25, а дальша підвишка передвиджена на яких десять відсотків на цей рік.

Сподіваються, що найбільш активний поступ в індустриальній промислах з цінного матеріялу, з відповідною підвишкою у залізницях, будівлянні домів та автомобільній індустрії.

Будівельна акція на протязі біжучого року буде спеціально на вищому рівні ніж минулого року, годовно з огляду на сподіване розширення від яких п'ятьдесят до сто відсотків при ставленні мешкальних будівель.

Автомобільна продукція вказала найкращу поправу з усіх головних промислів та ще сподіваються, що ця підвишка буде продовжуватись на протязі цього року. Тепер уже обчислено, що минулого року випродукувано 3,700,000 лаеажирських і вантажних моторових возів, а саме трицять відсотків більше від 1934 року, а 160 відсотків понад продукцію низького рівня 1932 року.

По черзі за автомобілями йде попит на залізо та сталь для ріжкого вжитку, що вказує на значну поправу, з чого зродились вигляди дальшого зростання в біжучім році. Ткальня діяльність буде правдоподібно характеризуватись підвишкою виробництва на яких десять відсотків. Нема однак вигляду на більшій зміні у підвишках харчової продукції або в промислі пакування м'ясина.

Згадане звідомлення не передвиджує ніякої значнішої підвишки у загальній міжнародній торгівлі низького рівня через світову кризу. Ріжкі перепони серед міжнародної торгівлі причиняються у великій мірі до такого стану. Початок у напрямку обниження торговельних заборон зроблено тоді, коли Злучені Держави ввійшли в торговельні зносини з Канадою та з кількома іншими державами, а саме в цілі взаємній знизки імпортових оплат.

Відносно американського рільництва дальші поправки передвиджено цього року, тобто у справі кредитів фермерам. Записки вказують, що процентування фермерських гіпотечних обдоджень є найнижчою скарі. Федеральні земельні банки уділяють позичок на чотирь відсотки річно. Фермерські податки значно знизжено майже в усіх стейтах, але останається ще поважне питання по багатьох стейтах, особливо де стягають продажну таксу.

Для краю, як цілости, вигляди фермерських прибутків на цей рік показуються корисні коч не всі сторони краю однаково будуть користати з того. Найкорисніші вигляди мають північно-центральні стейти, а то з причини вищої скарі цін на живий інвентар.

Щодо поодиноких земельних плодів, то ціни на діщеніцію у Злучених Державах можливо трохи понижаться. Головно як вислід менших плодів у кожнім з останніх трьох років ціни домашньої пшениці були від 20 до 30 центів понад міру, в котрих а того приводою ні одною значною кількості не можна було вивести. Загальні васоби пшениці в цьому краю обчислено за фіскальний 1935—36 рік на 751 мільонів бушлів, включно з переносом 152 мільонів бушлів з 1. липня минулого року.

Звіт вказує збільшений попит на американську вовну. Загальні світові васоби всієї вовни на фіскальний 1935—36 рік обчислено на 39,900,000 в'язанок, з чого 20,800,000 випродукувано у Злучених Державах.

Значну поправу передвиджується тепер у продукції м'яса, молочних продуктів та огородини.

PAIN-EXPELLER
НА СВІЖЕННІ ХРЕБТА І ЗАТУПІНІЯ М'ЯЗІВ жадайте славного в світі ЯКОРОВОГО ПЕНИ-ЕКСПЕЛЛЕРА На скору й певну полекшу
RUB IT IN

В суді.
— Якто, ви відкликуєте свої ззнання?
— Так, пане суддя, мій оборонець переконав мене, що я невинний.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
УКРАЇНСЬКА ПАРОХІЯ у Форді Сіті, Па., пошукує ДЯКОУЧИТЕЛЯ. Самотні мають першество. Зголошення прошу салти на адресу:
ONUFRY MYSCISIN,
810 — 6th Ave., Ford City, Pa. 48-9

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ пошукує ДЯКОУЧИТЕЛЯ, котрий міг би управити хор, давати концерти, представляти і провадити діточу школу. Зголошення прошу салти на адресу:
MICHAEL BAYSAROWICH,
9358 Woodlawn Ave., Chicago, Ill.

ГОДСОН, Н. Я.
Українська Парохія пошукує дякоучителя, який може учити школу, представляти, концерти і провадити хор. Хочемо учителя в середній віці, самотного. Платня згідно з умовою. Зголошення треба посилати на таку адресу:
Leon Oppshansky,
Hudson, N. Y.

НАГОРОДА
для того, хто подасть теперішню адресу **ІВАНА КУРІЛЮКА**, сина Іллі, літ 58, Джурова, селянського повіту в Галичині, що замешкував в 1916 році при вулиці Centre Ave. в Торонті, Канада, опісля в Злучених Державах, правдоподібно в містах Літтроу і Клівленд. Зголошується до:
ТНО. HUNENIUK, Esq.,
Barrister, etc.,
72 Queen St. W., Toronto 2, Ont., Can.

НОВІ КАРТКИ І ЛИСТИ НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА.
Маємо власного наладу картинок (Booklets) з новими гарними пейзажами на Великодні Свята по 5 і 10 центів.
12 п'ятицентових за 50 цт.
12 десятицентових за \$1.00
Хто хотів би зайняти розпродаже, даємо спеціальний опуст. Пишіть:
SURMA, 103 Ave. A. NEW YORK.
Слухайте української радіо програми кождої суботи в годині 4:30 по полудні зі стації WBNX, 1350 Кс.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Ураєвні години: рано від 10 до 12, вечір від 6 до 8, в в неділі рано від 10 до 12.

НАЙКРАШЕ ХОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАШІ!
Даром пробка ЗІЛЛЯ
МІЛЕРТОН
СЬОГОДНІШНЄ ОГОЛОШЕННЯ У ВАШИХ РУКАХ МОЖЕ БУТИ ВАШИМ ПЕРШИМ СТУПЕНЕМ ДО ЗДОРОВ'Я.

Хочемо, щоб найбільше людей пізнали це відоме лікарство, а саме, котре доконало таких чуда у недугах шугни, ревматизму і негуд нірок.
Одна Велика Коробка \$1 вистанє майже на цілий місяць поміччю для найгірше хворого.
Спеціальна офертa читачам "Свободи":
[] \$1.00 за одну коробку Мілertonу.
[] \$1.50 за дві коробки Мілertonу.
[] \$2.00 за три коробки Мілertonу.
Пишіть за вілання Мілertonу у вашій сусідній аптці, а як там його не мають, то пишіть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. Box 628, Newark, N. J.
Потребуємо асертін.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОКЛІН, БРОКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
797 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

Нерви Джерія Джовиса були занадто напружені через жуки, які він переходив за останню добу. Тому він говорив до Тарзана люто, прицілвшись до нього револьвером. «Ви певно ворог Гарета. Ви не хочете дати йому добути рад, бо певно самі хочете собі його взяти. Але ви його не будете мати!»

Тарзан засміявся: «Так, я ворог Гарета. Він мерзенний ловець рабів. Якби він добув великий маєток, то став би ще багатший». «На якій основі я маю вам вірити?» — Джері спитався. «Гарето мій хлібодавець. Як довго він не покажеться мені негідним довіря, я буду йому вірний».

Тепер лейді Бет, справді занепокоєна, промовила до Джерія: «Тарзана в цілім світі знають як правдомовну людину й справедливу». Але Джері не дався звернути зі своєї дороги. «Як я можу знати, що він Тарзан?» — він спитався. «Він може тільки вдавати».

Тарзан засміявся голосно, що було в нього рідким явищем. Потім він промовив грізно: «Я обіцяв собі знищити Гарета. Бура знищення може захопити широкий простір. Сподіваюся, що вас, д-ре Джовис, не буде там».

(106)